

Sygn. akt SNO 43/14

UCHWAŁA

Dnia 24 października 2014 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodnicząca, sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

SSN Dariusz Zawistowski

Protokolant Katarzyna Wojnicka

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 24 października 2014 r.

w sprawie **J. L.**

sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym w [...],

zażalenia J. L.

na uchwałę Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 27 maja 2014 r.,

w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej,
zawieszenia w czynnościach służbowych i obniżenia wynagrodzenia,

uchwalił:

**uchyla zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu w [...] do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny, uwzględniając wniosek prokuratora Prokuratury Rejonowej w S., uchwałą z dnia 7 października 2013 r., zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym J. L. za dwa czyny, które miały polegać na:

- I. „przerobieniu w celu użycia za autentyczny, w dniu 11 czerwca 2012 r. w [...] druku wokandy z dnia 5 grudnia 2011 r. w Sądzie Rejonowym w Wydziale [...] oraz protokołu rozprawy z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie [...] z powództwa [...] prowadzonej w Sądzie Rejonowym w [...] w Wydziale [...], polegającym na zmianie osoby ławnika na inną osobę aniżeli ta, która faktycznie uczestniczyła w rozpoznaniu niniejszej sprawy, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.;
- II. usunięciu w czerwcu 2012 r. dokumentów, którym nie miało się prawa wyłącznie rozporządzać w postaci protokołu rozprawy z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie [...] z powództwa [...] przeciwko [...] prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Wydziale [...] oraz druku wokandy z dnia 5 grudnia 2011 r. w Sądzie Rejonowym w Wydziale [...], tj. o czyn z art. 276 k.k.”

Od tej uchwały zażalenia wnieśli obrońca obwinionej, obwiniona osobiście oraz Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w [...], który przedmiotowej uchwale zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 129 § 2 i 3 p.u.s.p., gdyż Sąd nie orzekł o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych oraz obniżeniu jej wynagrodzenia na czas zawieszenia, mimo iż jest to obligatoryjne.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 15 stycznia 2014 r., sygn. SNO 36/13, uwzględniając zażalenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, uchylił zaskarżoną uchwałę i sprawę przekazał Sądowi

Apelacyjnemu - Sądowi Dyscyplinarnemu w [...] do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny podjął tego samego dnia również drugą uchwałę w sprawie, uchylając uchwałę Sądu Apelacyjnego z dnia 10 października 2013 r., o zawieszeniu sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym J. L. w czynnościach służbowych i obniżeniu jej wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia o 25%, jako sprzeczną z przepisem art. 129 § 2 i § 3 Prawa o ustroju sądów powszechnych, wobec braku podstaw do wydania uzupełniającej uchwały o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych i obniżeniu wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 27 maja 2014 r., na podstawie art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013r., poz. 427 ze zm.) zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Okręgowego w Sądzie Rejonowym J. L.:

„w zakresie czynu opisanego we wniosku Prokuratora Rejonowego z dnia 14 sierpnia 2013 r., a polegającego na tym, że: w czerwcu 2012 r. daty bliżej nieustalonej do dnia 11 czerwca 2012 r., jako przewodnicząca Wydziału [...] Sądu Rejonowego, wykorzystując służbowe uzależnienie od siebie, poleciła sekretarzowi sądowemu M. K. dokonanie przerobienia w celu użycia za autentyczny protokołu rozprawy z dnia 5 grudnia 2011 r. w sprawie [...] z powództwa [...] przeciwko [...] o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę, prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Wydziale [...], poprzez zmianę w protokole danych ławnika, który uczestniczył w rozpoznaniu powyższej sprawy w tym dniu i wpisanie w miejsce L. K. ławnika E. D., które to polecenie M. K. wykonała, a następnie w dacie bliżej nieustalonej do 17 sierpnia 2012 r. poleciła usunięcie z akt sprawy [...] dokumentu, którym nie miała prawa wyłącznie rozporządzać w postaci oryginału protokołu rozprawy z dnia 5 grudnia 2011 r. z powództwa [...]

przeciwko [...] i zastąpienie go w/w przerobionym protokołem, które to polecenie M. K. wykonała, tj. o czyn z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.”

Tą samą uchwałą zawieszono sędziego J. L. w czynnościach służbowych oraz obniżono jej wynagrodzenie o 25 % na czas trwania zawieszenia.

Zażalenia od powyższej uchwały wniosła sędzia J. L. Podnosząc zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia oraz obrazy przepisów postępowania, które miały wpływ na treść orzeczenia, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez nieuwzględnienie wniosku prokuratora i podjęcie uchwały odmawiającej zezwolenia na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej. Z ostrożności procesowej skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały i umorzenie postępowania z uwagi na brak społecznej szkodliwości czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonej uchwały Sądowi Apelacyjnemu-Sądowi Dyscyplinarnemu w [...] i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy -Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie wniesione w sprawie jest zasadne i dlatego konieczne było uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Zgodnie z art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r.- Prawo o ustroju sądów powszechnych (j.t.: Dz. U. 2013, poz. 427, dalej u.s.p.) sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. W orzecznictwie podkreśla się, że skoro postępowanie o uchylenie immunitetu sędziowskiego poprzez wyrażenie zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, nie jest postępowaniem rozstrzygającym o jego odpowiedzialności karnej, to sąd dyscyplinarny nie musi mieć pewności, że przestępstwo zarzucane sędziemu

we wniosku faktycznie zostało przez niego popełnione. Głównym zadaniem postępowania o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest bowiem ustalenie, czy wersja wydarzeń przedstawiona przez oskarżyciela we wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest wystarczająco uprawdopodobniona. Zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej powinno być jednak udzielane z rozwagą, po zbadaniu wszystkich okoliczności i po dokonaniu wnikliwej oceny zebranych w postępowaniu istotnych dowodów zgodnie z dyrektywą z art. 7 k.p.k. W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny, rozpoznając wniosek prokuratora o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego, tym wymaganiom nie sprostał.

Bezspornie w sprawie zostało ustalone, że w czerwcu 2012 r. doszło do przerobienia, w celu użycia za autentyczny, protokołu rozporowy z dnia 5 grudnia 2011 r., w sprawie [...], poprzez zmianę nazwiska ławnika uczestniczącego w rozpoznawanej sprawie tego dnia i wpisanie w miejsce L. K. ławnika E. D. Jednakże najistotniejsze w sprawie jest ustalenie, czy protokolantka M. K. dokonała tego na polecenie sędziego J. L., co do której został złożony wniosek przez prokuratora. Analiza całości akt wskazuje, że w sprawie istnieją dwie wersje zdarzenia, jedna przedstawiana przez protokolantkę M. K., która twierdzi, że takie polecenie otrzymała oraz druga, sędziego J. L., która temu zaprzecza. Podkreślić należy, że przesłuchani w sprawie świadkowie - pracownicy Sądu - nie były bezpośrednimi świadkami zdarzenia i przekazały w swoich zeznaniach jedynie wersję zasłyszaną od M. K. W takiej sytuacji niezbędne było, nie tyle przytoczenie treści ich zeznań, co dokonanie drobiazgowej analizy całości materiału dowodnego we wzajemnym powiązaniu. Słusznie natomiast podnosi skarżąca, iż Sąd w swoim uzasadnieniu nie wyjaśnił, dlaczego przyjmując określony stan faktyczny nie oparł się na wersji przez nią przedstawionej. Co więcej, należy

stwierdzić, iż Sąd całkowicie pominął wersję zdarzeń podaną przez skarżącą oraz argumenty przemawiające za jej wiarygodnością. Słuszny więc jest zarzut podniesiony w zażaleniu, iż w sprawie doszło do obrazy przepisów art. 410 k.p.k., a skarżąca wykazała, że sąd I instancji oparł orzeczenie jedynie na części materiału ujawnionego, a rozstrzygnięcie nie jest wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności, a więc także i tych, które je podważają. Zasadny jest również zarzut obrazy art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., jakkolwiek uzasadnienie wyroku sporządzane jest już po jego wydaniu, tym samym naruszenie tego przepisu nie może mieć wpływu na treść orzeczenia, to jednak niewyjaśnienie przyczyn uzasadniających wydanie orzeczenia uniemożliwia merytoryczną kontrolę tego orzeczenia.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd, po spełnieniu warunku z art. 80 § 2e u.s.p. dokona wnikliwej analizy i oceny stanowiska przedstawionego przez sędziego J. L. w kontekście przedstawionego przez prokuratora materiału dowodowego oraz zebranych dotychczas dowodów przez Sąd. Przypomnieć należy, że to prowadzący postępowanie przygotowawcze powinien szczególnie skrupulatnie gromadzić materiał dowody, gdyż sąd dyscyplinarny nie ma obowiązku gromadzenia dodatkowych dowodów, a jedynie powinien ocenić dowody przedstawione wraz z wnioskiem. Tylko w bardzo wyjątkowych sytuacjach Sąd Dyscyplinarny może uzupełniać materiał dowody przedstawiony wraz z wnioskiem.

Rozważanie pozostałych zarzutów jest obecnie przedwczesne, gdyż Sąd Apelacyjny - Sąd Dyscyplinarny będzie jeszcze raz analizował dowody zebrane w sprawie, jednakże poglądy jakie zaprezentowała skarżąca w zażaleniu, obligują Sąd Najwyższy do wypowiedzenia się również odnośnie niektórych z nich.

Oczywiście ma rację skarżąca, gdy stwierdza, że nie jest przerobieniem dokumentu nadanie mu innej treści przez osoby, od których ten dokument

pochodzi. Jednakże nie ma to stwierdzenie zastosowania w tej sprawie, gdyż protokół jest dokumentem o charakterze publiczno-prawnym i w takim przypadku wszelkie zmiany mogą być w nim dokonywane jedynie w procedurze do tego przewidzianej. Sędzia, po podpisaniu protokołu nie ma prawa nim wyłącznie rozporządzać i jako funkcjonariusz publiczny, w sytuacji gdy wbrew trybowi sprostowania protokołu, dokonuje w nim zmian, dopuszcza się przestępstwa fałszu materialnego w postaci przerobienia dokumentu (por. W Wróbel (w:) Kodeks Karny, Część szczególna, tom II, Komentarz, red. A. Zoll, Warszawa 2008, teza 6 do art. 270).

Odnosnie błędnie wskazanego nazwiska ławnika L. K. jak i nazwiska panińskiego matki skarżącej, to należy zauważyć, iż tego rodzaju błędy należy traktować jedynie jako oczywiste omyłki pisarskie i powinny podlegać sprostowaniu.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącej, że nie został wskazany nośnik dokumentu, którego dotyczy zarzut fałszerstwa. Z treści uchwały oraz jej uzasadnienia wynikało, że prokurator wnosił o wydanie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej w związku z przerobieniem tzw. „papierowej”, a nie elektronicznej wersji wyroku. Ta okoliczność może być jednak jednoznacznie wyjaśniona przy ponownym rozpoznaniu sprawy.

Biorąc powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w uchwale.